

Naučni skup

MORALNA ODGOVORNOST I PROBLEMI SAVREMENOG DRUŠTVA

„Društveni, moralni i pravni aspekti kazne”

Poštovane kolegice i kolege,

Institut za filozofiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu sa zadovoljstvom vas obaveštava o drugom po redu naučnom skupu pod nazivom *Moralna odgovornost i problemi savremenog društva*. Skup će se održati **14. novembra 2024.** godine na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, Čika Ljubina 18-20.

Zamisao je da filozofkinje i filozofi iz različitih filozofskih disciplina, kao i autorke i autori iz drugih grana društvenih i humanističkih nauka zajedno razmotre različita značenja izraza „moralna odgovornost”, uslove primene ovog pojma, moguća razumevanja subjekta delanja (pojedinaac, kolektiv, grupa), odnos moralne i pravne odgovornosti, ali i šire društvene implikacije mogućih koncepcija moralne odgovornosti.

Ove godine u fokusu je pitanje društvenih, moralnih i pravnih aspekata kazne, pojma koji je u bliskoj vezi s pojmom odgovornosti. Predložene teme uključuju i srodne priloge:

Pojmovne distinkcije: Kako napraviti razgraničenje između kazne i osвете, ili kazne i torture? Šta je moralna, a šta pravna kazna? Kakav je efekat moralne ili pravne kazne i kakav bi trebalo da bude? Da li izražavanje moralnih emocija, kao što su ljutnja i bes, može da bude shvaćeno kao vrsta moralne kazne?

Istorijsko-filozofski aspekti pojma kazne i kažnjavanja: Pojam kazne u istoriji filozofije. Da li kažnjavanje osobe pretpostavlja da ona poseduje slobodnu volju i/ili odgovornost? Šta znači „zaslužiti” kaznu? Koje su posledice skepticizma u pogledu slobode volje za razumevanje kazne u kontekstu društva, morala i prava? Moralno opravdanje kazne.

Kazna i odgovornost u društvenom, kulturnom i političkom kontekstu: Efekti demokratizacije društva na razumevanje i primenu kazne. U čije ime se izvršava i ko je

izvršilac kazne? U ime žrtve (ako postoji), u ime kolektiva, ili društva kao celine? Da li je izvršilac određeni pojedinac ili kolektiv? Kako je to uređeno u društvima malog obima (*small-scale societies*), a kako u savremenim državama? Kazna i rat.

Psihološki, neurobiološki i evolucionni aspekti kazne: Šta je neurobiološka osnova podsticaja za kažnjavanje, a koji regioni mozga su zaduženi za iskustvo onoga koji kaznu trpi? Altruističko kažnjavanje i problem evolucije kazne. Zašto osećamo zadovoljstvo kada je prekršilac moralnih ili zakonskih pravila kažnjen, odnosno kada je „pravda zadovoljena”? Kada smo i zašto spremni da oprostimo i kakvi su efekti opraštanja? Kakav je odnos opraštanja u svakodnevnim međuljudskim interakcijama i abolicije u pravnom kontekstu? Problem pristrasnosti.

Kažnjavanje odraslih, dece i ljudi sa mentalnim poremećajima: Zašto postoji disproporcija, tako da su deca, na primer, do određenog uzrasta izuzeta iz pravnog kažnjavanja, ali nisu izuzeta od moralne osude i kazne? Da li je opravdano kažnjavanje roditelja za postupke njihove dece?

Naučni skup se organizuje kao deo programa naučnog rada Instituta za filozofiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu za 2024. godinu.

Programski odbor: dr Igor Živanović, dr Živan Lazović, dr Nenad Cekić, dr Andrea Berber, dr Tamara Plećaš.

Organizacioni odbor: dr Jelena Mijić, dr Aleksandra Zorić, dr Aleksandar Dobrijević, dr Jelena Dimitrijević, Marija Petrović.

Apstrakti sa skupa biće objavljeni u knjizi apstrakata, a puni radovi (opciono) u časopisu *Theoria*, o čemu će učesnici skupa biti naknadno obavesteni. Molimo vas da prijavite učešće i dostavite apstrakte (na srpskom i engleskom jeziku, do 250 reči i do 5 ključnih reči) najkasnije do **14. oktobra 2024.** godine.

Kontakt e-mail: modgovornost@gmail.com

Skup je otvoren za istraživače, goste po pozivu i druge zainteresovane učesnike.